

Pola widzenia książki – opowieści o ciszy

Termin realizacji: 6.05–31.12.2024 r.

„Pola widzenia książki – opowieści o ciszy” to kontynuacja unikalnego projektu edukacji literackiej w korespondencji z innymi dziedzinami sztuki dla odbiorców Biblioteki Śląskiej. Projekt odnosi się do arteterapeutycznej funkcji literatury i opowiadania w nawiązaniu do twórczości Czesława Miłosza oraz innych twórców XX i XXI wieku. Celem projektu jest **wzmocnienie roli biblioteki w aktywizacji społeczności lokalnej i wsparcie czytelników w poszukiwaniu przestrzeni wyciszenia** poprzez: organizację cyklu wystaw na bazie literatury, interdyscyplinarnego programu warsztatów dla odbiorców (szczególnie dla dzieci i młodzieży). **Kompleksowa oferta** kładzie nacisk na jakość i innowacyjność działań oraz wzmocnianie potencjału indywidualnego i instytucjonalnego. Do projektu zaprosiliśmy w charakterze partnerów, szereg instytucji – szkół, instytucji kultury i sztuki, placówek wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, bibliotek. Projekt tworzy lokalną sieć powiązań na rzecz promocji literatury.

IDEA PROJEKTU

„Pola widzenia książki – opowieści o ciszy” to kontynuacja wieloletniego projektu edukacji literackiej w korespondencji z innymi dziedzinami sztuki, w którym co roku eksplorowany jest nowy aspekt edukacyjny, dostosowany do aktualnych potrzeb odbiorców oferty Biblioteki Śląskiej. Zeszłoroczna edycja pokazała nam, jak istotnym problemem są obecnie na świecie zaburzenia depresyjne i powiązane z nim problemy zdrowotne, obniżające nasz komfort życia (analizę opieraliśmy na fachowej literaturze, w tym wynikach ogólnoswiatowych raportów, m.in. Raport Global Burden of Disease, powstały na podstawie badań prowadzonych przez Institute for Health Metrics and Evaluation

IHME). Jednocześnie bardzo wyraźnie zaznaczona jest diagnozowana w raporcie niezdolność systemów ochrony zdrowia publicznego do powstrzymania wzrostu czynników ryzyka. Sprawia to, że rola odpowiedniej edukacji i wykorzystania wszystkich możliwych zasobów do ochrony zdrowia, staje się globalnie istotnym priorytetem na różnych polach. Również instytucje takie jak biblioteki i instytucje kultury powinny nawiązywać do diagnozowanych globalnych problemów i starać się przeciwdziałać negatywnym skutkom, z którymi obcujemy w codziennej pracy.

W tym roku do tych diagnoz i wątku arteterapeutycznego dołączamy **temat CISZY**. Raport „Environmental noise in Europe 2020”, opublikowany przez European Environment Agency, opisuje najważniejsze problemy związane z zanieczyszczeniem dźwiękowym. W raporcie znalazła się analiza ekspozycji populacji na hałas środowiskowy w Europie, szczególnie w dużych miastach oraz przedstawiono szereg negatywnych konsekwencji oddziaływania hałasu na zdrowie oraz bioróżnorodność – niestety jako powszechną i dotkliwą „normę” XXI wieku. Temat ten był konsekwentnie zaniedbywany przez wiele lat. Przykładowo, ponad 50 lat wcześniej niż raport EEA, formułuje ten problem polski pedagog i działacz oświatowy, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Maksymilian Siemieński: „Hałas stanowi jeden z najważniejszych i najbardziej szkodliwych czynników nerwicorodnych zagrażających naszemu zdrowiu psychicznemu. Zwalczanie hałasu wyraża postawę humanizmu i życzliwości wobec drugiego człowieka, tak w środowisku jego działalności bezpośrednio produktywnej: w fabryce, w biurze i w zakładzie pracy, jak i w życiu prywatnym: w mieszkaniu i na ulicy, w chwilach jego wypoczynku i gromadzenia sił do przyszłego wysiłku” (Tegoż, *Kultura a środowisko akustyczne człowieka*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1967). **CISZĘ traktujemy więc jako przestrzeń zwalczania negatywnych skutków hałasu, narzędzie kontemplacji, przestrzeń refleksji, oddechu, kontaktu z samym sobą i źródło kształtowania postawy humanizmu i życzliwości**

wobec innych.

Punktem wyjścia dla projektowania celu dla tegorocznej edycji projektu „Pola widzenia książki – opowieści o ciszy” była więc **refleksja o harmonizującej i arteterapeutycznej funkcji literatury i opowiadania – jako aktywnego procesu wydobywania słów i indywidualnych treści będących podstawą literatury oraz dzielenia się nimi z innymi. Odnajdywanie ciszy, kontemplacja, kontakt ze sztuką poprzez zmysły ma nas zachęcać do wydobywania naszych najważniejszych opowieści.**

Pozytywny odbiór uczestników w 2023 r. takim podejściem do kontaktu z literaturą, zachęca do kontynuowania tej metodyki pracy. Tegoroczne „Opowieści o ciszy” rozumiane są tutaj jako temat wyjściowy dla promowania nowego modelu czytelnictwa, w którym na pierwszym planie wyeksponowane zostaną następujące wartości literatury: poszukiwanie bezpiecznej przestrzeni dla osvajania trudnych sytuacji i niepokojóv świata zewnętrznego (funkcja terapeutyczna), poszukiwanie własnego miejsca oraz nazywanie i porządkowanie odczuć (funkcja harmonizująca) oraz rozwijanie wyobraźni, umiejętności komunikowania się poprzez literaturę i sztukę, czy twórczego i kreatywnego zmysłu wspierającego ludzi w trudnych czasach (funkcja arteterapeutyczna). Patronem literackim tych rozważań będzie wybitny polski poeta, prozaik, eseista, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury – Czesław Miłosz. W związku z ustanowieniem przez Senat RP roku **2024 Rokiem Czesława Miłosza**, chcemy przywołać wątki CISZY właśnie z jego twórczości, pokazując jak diagnozowane przez niego celnie potrzeby związane z kształtowaniem postawy humanizmu, wsłuchania się w drugiego człowieka wiążą się z umiejętnością zatrzymania się, odnajdywania spokoju i kontemplacji w codziennym życiu. Z tego też powodu w projekcie nawiązaliśmy **partnerstwo z Ośrodkiem „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach, prowadzonym przez Fundację Pogranicze.** Ośrodek ma kilka filii, m.in. Bała Synagoga czy – ważny dla nas – Dwór Miłosza – Międzynarodowe Centrum Dialogu w Krasnogrudzie,

który powstał pod patronatem Miłosza i wiąże się z historią jego rodu. Inspirując się nowymi i kontynuowanymi współpracami, chcemy stworzyć przestrzeń do dialogu, w duchu twórczości Miłosza. W kontekście wyzwań edukacyjnych ważne będą dla nas wartości takie jak: prostota przekazu, intuicja połączona z wiedzą, zmysłowość odbioru rzeczywistości, regularność praktykowania kontemplacji, systematyczność kontaktu z literaturą i sztuką jako budowanie kapitału indywidualnego i społecznego, umiejętność samoregulacji, skupienia i wydobywania znaczeń z opowieści.

Celem podstawowym projektu jest więc:

- wzmocnienie funkcji biblioteki jako ośrodka animującego kulturę i aktywizującego społeczności lokalne,
- dostosowanie oferty do potrzeb i zapotrzebowania na wspieranie procesów radzenia sobie z zanieczyszczeniami dźwiękowymi, przebodźcowaniem i kulturą nadmiaru,
- wykorzystanie połączenia literatury i sztuki wizualnej jako możliwości animowania czytelnictwa, gdzie słowo łączy się z obrazem, wypracowana nowatorska metoda pracy pozwoli wzmocnić potencjał promocji czytelnictwa w instytucji,
- rozwój kompetencji zespołu poprzez prowadzenie warsztatów twórczych i współprac z artystami i literatami zarówno na miejscu w bibliotece jak i bibliotekach partnerskich w Polsce,
- ułatwienie dostępu do usług biblioteki i rozwój wiedzy na temat funkcji literatury w wymiarze terapeutycznym i kształtowania świadomości, w tym kształtowanie dobrych nawyków czytelniczych.

Biblioteka staje się w tym wymiarze pracownią otwartą, która spełnia ważną misję społeczną – inspiruje i pokazuje, w jaki sposób korzystać z literatury, aby rozwijała na poziomie indywidualnym oraz wspólnotowym. Uczy również metod kontaktu z

tekstem literackim, zwiększając kompetencje do samodzielnego obcowania z dziedzictwem literackim. Podejmuje też trud reagowania na otaczającą sytuację społeczną, zapewniając dostosowanie oferty do najbardziej palących problemów. Jest to również miejsce zaufania społecznego. Do projektu zaproszeni zostali zatem profesjonalni twórcy związani zarówno z literaturą, jak i korespondującymi dziedzinami sztuki (grafika, malarstwo). **Kompleksowa, interdyscyplinarna oferta** kładzie nacisk na jakość i innowacyjność działań oraz wzmacnianie potencjału indywidualnego uczestników, ale także potencjału instytucjonalnego (m.in. w zakresie wzmacniania i poszerzania sieci współpracy). Do projektu zaprosiliśmy, w charakterze partnerów, szereg instytucji – szkół, instytucji kultury i sztuki, placówek wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, świetlice, urząd miasta i uczelnię wyższą. Daje do przestrzeń do popularyzowania interdyscyplinarnych metod pracy i proponowanego modelu czytelnictwa w ofercie edukacyjnej regionu.

PROGRAM:

CYKL WYSTAW O ASPEKCIE LITERACKIM PT. „OPOWIEŚCI O CISZY”:

0ś czasową projektu wyznaczają kolejne udostępnienia wystaw o aspekcie literackim z cyklu „Opowieści o ciszy”. Dla każdej z nich punktem wyjścia jest fragment wybrany z dzieł Czesława Miłosza, które zostaną przeniesione na grunt innych dziedzin (grafika, malarstwo) dzięki pracom **Agnieszki Chrzanowskiej-Małys, Kamila Kuskowskiego** oraz **Anny Michałak-Pawłowskiej**. Do każdej z wystaw odbędą się **oprowadzenia kuratorskie w bibliotece (Ewa Kokot)**. Wstęp wolny na wszystkie odsłony wystaw, informacje o oprowadzeniach w siedzibie instytucji.

Artyści i artystki opracowali autorską koncepcję wystawy w nawiązaniu do wybranych cytatów literackich. Założeniem dla każdej odsłony jest zaproponowanie indywidualnego rozumienia „opowieści o ciszy” i zaproszenie odbiorców do tworzenia własnych opowieści na bazie powstałych prac. Istotny jest więc

w przypadku wystaw transfer z literatury do innej sztuki i z powrotem do literatury – w postaci opowieści jakie mogą dla siebie stworzyć odbiorcy wystaw i uczestnicy wydarzeń specjalnych oraz warsztatów.

Wystawa nr 1 (udostępnienie: maj-lipiec 2024)

„Bezkres łąki”

Artystka: AGNIESZKA CHRZANOWSKA-MAŁYS

Artystka za pomocą prac malarskich (prace na papierze czerpanym, batik na dużych formatach) eksploruje powiązania między ciszą a pejzażem i motywami natury w kontekście opisów przyrody w poezjach i esejach Czesława Miłosza.

Cytat do wystawy:

„O, szczęście! widzieć irys.

Kolor indygo jak kiedyś suknia Eli

I delikatny zapach, jak zapach jej skóry.

O, jaki bełkot żeby opisać irys,

który kwitł, kiedy nie było żadnej Eli

i żadnych naszych królestw

i żadnych krajów”.

(Cz. Miłosz z tomu „To”, 2000, Ww 1154)

Wystawa nr 2 (udostępnienie: sierpień-wrzesień 2024)

„Zamglenie”

Artystka: ANNA MICHALAK-PAWŁOWSKA

Artystka za pomocą fotografii (m.in. zdjęć z reportaży obrazujących różne typy procesji i misterii) eksploruje powiązania między ciszą a człowiekiem zanurzonym w przestrzeni własnych myśli, refleksji, odsyłających do przestrzeni duchowych przeżyć, ale i wspólnotowego przeżycia. Fotografie łączą się z obecnym w twórczości Miłosza wątkiem poszukiwania przestrzeni duchowej.

Cytat do wystawy:

„Rzeka płynęła dalej przez dębowe i sosnowe lasy.

Stałem w trawach po pas, wdychając dziki zapach

żółtych kwiatów.

I obłoki. Jak zawsze w tamtych stronach,

dużo obłoków”

(Cz. Miłosz, „Po”, z tomu „To”, 2000, Ww 1213)

Wystawa nr 3 (udostępnienie: październik-grudzień 2024)

„Prostota w obrazie”

Artysta: KAMIL KUSKOWSKI

Artysta za pomocą prac malarskich i graficznych (m.in. tempera na deskach i płótnach) bada związki między ciszą a abstrakcją geometryczną w kontekście obecnej w twórczości Czesława Miłosza ostrości sformułowań i umiejętności nazywania rzeczywistości.

Cytat do wystawy:

„Albo nieme skały jak w pierwszym dniu stworzenia,
albo życie, którego warunkiem śmierć,
i to upajające ciebie piękno”.

(Cz. Miłosz, „Nad strumieniem”, z tomu „To”, 2000, Ww 1153)

WYDARZENIA SPECJALNE:

Druga część tegorocznego programu związana jest z poszerzeniem działań Domu Oświatowego o nowe formaty wydarzeń, sprzyjające na różny sposób doświadczaniu ciszy i poznaniu jej kontekstów: literackich, artystycznych i przyrodniczych. Działania odbywać się będą symultanicznie wobec wystaw, pozostając w związku z ich tematyką, lecz stwarzając dodatkowe poszerzenie – o inne formy partycypacji uczestników i możliwość pobudzenia dodatkowych zmysłów, w szczególności słuchu, dotyku, kontaktu z naturą. Założeniem tego cyklu jest wsparcie tych grup, które mają ograniczony dostęp do takiej wiedzy i kompetencji, chcąc wesprzeć rozwijanie bazowego potencjału do dalszego, bardziej systematycznego uczestnictwa w kulturze.

Wydarzenie nr 1:

LETNIA AKCJA LITERACKA W FORMIE PLENERU ARTYSTYCZNEGO

Działanie dedykowane dla grup dziecięcych i młodzieżowych. Partnerem wydarzenia jest **Śląski Ogród Botaniczny w Mikołowie**. Uczestnicy wraz z edukatorką **Agnieszka Szyszką** oraz poetką i edukatorką **Agnieszka Dąbrowską** będą eksplorować przestrzeń

ogrodu, w szczególności znajdujące się w nim rzeźby. Poznając w ciszy ich kształty, usytuowanie wobec natury i własne wrażenia i odczucia, opracują autorskie wypowiedzi opisujące możliwe historie rzeźb. Warsztat ma na celu pobudzić kreatywność w tworzeniu własnych „opowieści o ciszy”, kontemplacji świata indywidualnej wyobraźni i poszukiwania inspiracji z natury. Przedłużeniem akcji w plenerze będzie stworzenie i udostępnienie efektu pracy warsztatowej uczestników i uczestniczek w formie **art-obiektu**, który będzie dostępny w przestrzeni Śląskiego Ogrodu Botanicznego do końca sezonu letniego (opieka merytoryczna działania: **Ewa Kokot**). Obowiązują zapisy.

Wydarzenie nr 2:

WYKŁAD KRZYSZTOFA CZYŻEWSKIEGO

Działanie dedykowane dla grup – starszej młodzieży i dorosłych (w szczególności rodziców, nauczycieli, bibliotekarzy i pracowników instytucji kultury i oświaty oraz seniorów). Partnerem wydarzenia jest **Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów”**. Wykład dotyczyć będzie kontemplacyjnego aspektu twórczości Czesława Miłosza. Krzysztof Czyżewski jako ekspert w temacie podpowie, jakie dodatkowe tropy w twórczości Noblisty można podjąć, poszukując wyciszenia i łagodnej, kontemplacyjnej postawy wobec otaczającej nas rzeczywistości. Wydarzenie odbędzie się w siedzibie Domu Oświatowego Biblioteki Śląskiej. Wstęp wolny.

Wydarzenie nr 3:

CYKL AKCJI ARTYSTYCZNYCH (3 wydarzenia) pod hasłem „EKSPŁORACJA WYOBRAŹNI”

Działanie skierowane do młodych ludzi, które ma pobudzać kreatywne myślenie. Współcześnie kreatywność stanowi zajmujący problemem dla naukowców. Zaciekawienie tą tematyką wzrasta, ponieważ badacze z różnych obszarów nauki chcą ustalić źródła postawy kreatywnej i twórczej. Jednocześnie podkreśla się ogromny potencjał w umiejętności twórczego myślenia szczególnie u młodych ludzi. „Eksploracja Wyobraźni” to cykl

wybijający ze schematu, pobudzający myślenie i odkrywający nowe idee. Nasz program obejmuje autorskie ćwiczenia, które mają na celu zainspirowanie młodych ludzi do spojrzenia na świat i samego siebie w sposób bardziej kreatywny i wyjątkowy. W ten sposób wspieramy ich w procesie dorastania i stwarzamy warunki do pełniejszego wyrażania ich potencjału oraz emocji. Punktem wyjścia jest sztuka wizualna wyprzedzająca swój czas i przestrzeń, ale też muzyka czy literatura. Spotkania odbędą się w Domu Oświatowym BŚ na zasadzie twórczego eksperymentu. **Prowadzenie: Alicja Połmańska, Ewa Kokot.** Obowiązują zapisy.

OFERTA WARSZTATOWA PROJEKTU:

Projekt zakłada (oprócz wystaw, oprowadzeń kuratorskich i wydarzeń specjalnych) również 3 dodatkowe typy warsztatów, które eksplorować będą jeszcze inne możliwe korespondencje literatury i sztuki. Ta część projektu adresowana jest głównie do dzieci i młodzieży i nakierowana na kształtowanie nawyków czytelniczych. Wpisuje się to w stałą strategię rozwoju instytucji, a jednocześnie pozwala na rozpoznanie nowych tematów do pracy edukacyjnej oraz zaproponowanie innowacyjnych rozwiązań dla polepszenia jakości życia odbiorców poprzez kontakt z biblioteką oraz w instytucjach partnerskich. Warsztaty odbędą się w Domu Oświatowym Biblioteki Śląskiej oraz w Bibliotece Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

WARSZTATY ARTYSTYCZNO-LITERACKIE

Warsztaty dla młodszych odbiorców (przedszkola, szkoły podstawowe), ukierunkowane na rozbudzenie kreatywności, radości twórczej i osvajanie literatury poprzez sztukę plastyczną w bezpośrednim działaniu. Z racji na wiek uczestników, akcent w pracy warsztatowej położony jest na element plastyczny, a korespondencja wobec literatury będzie realizowana poprzez proste zadania i zabawy angażujące dzieci w rozumienie wybranych elementów tekstów literackich i prac artystycznych, jakie towarzyszą wystawom. Dla młodzieży licealnej oferta ukierunkowana będzie na rozbudzenie własnej ciekawości co do możliwych korespondencji między literaturą i

sztuką. Punktem wyjścia będzie realizacja prac plastycznych w odniesieniu do wystaw, a następnie rozwijanie krótkich narracji słowno-tekstowych („opowieści”) odpowiadających przyjętym strategiom twórczym. W obu przypadkach (zarówno dzieci, jak i młodzież), warsztaty mają rozwinąć wyobraźnię plastyczną, pobudzić rozumienie opowieści poprzez kod plastyczny, niewerbalny. Do współpracy zaproszona została profesjonalna edukatorka zajmująca się czynnie sztukami wizualnymi – **Irena Imańska**. Jedne z warsztatów odbędą się również przy udziale gościnnym **Barbary Firli** – kierowniczki Biblioteki ASP w Katowicach, partnera projektu. Obowiązują zapisy.

WARSZTATY MUZYCZNO-ARTYSTYCZNO-LITERACKIE

Warsztaty adresowane do najmłodszej grupy odbiorców (przedszkola). Punktem wyjścia dla tych warsztatów będzie poszukiwanie korespondencji literackich, muzycznych i plastycznych wobec wystaw w formule aktywizującej najmłodszego odbiorcę. Spotkania łączyć będą elementy krótkiego koncertu lub odtworzenia utworów muzycznych wraz z wykładem angażującym dzieci w opowiadanie o muzyce oraz włączenie dzieci w działania plastyczne. Założeniem koncertów jest stymulowanie rozwoju dziecka poprzez wybrane fragmenty muzyki klasycznej i improwizacji, które odwołują się do naturalnych predyspozycji i zdolności dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Cykl będzie z jednej strony edukował dzieci, a z drugiej rozwijał umiejętności muzyczne i twórcze. Zamierzamy w trakcie koncertów łączyć pojęcia wspólne dla sztuki i muzyki takie jak kompozycja, barwa czy tonacja. Poprzez tę różnorodność różnych dziedzin pragniemy przekazać spektrum pozytywnych emocji oraz dać możliwość jednoczesnego odbioru dźwięku i obrazu. Zaprosimy najmłodszą publiczność do ruchu, do wyrażania swoich emocji przez śpiew, wspólnego tworzenia utworów muzycznych i obrazów plastycznych. Jednocześnie koncerty zostaną uzupełnione we fragmenty tekstów literackich skierowanych do dzieci polskich poetów i pisarzy. Warsztaty poprowadzą doświadczeni edukatorzy z obu dziedzin: **Zdzisław Smucerowicz**

oraz Ewa Kokot. Obowiązują zapisy.

WARSZTATY WYJAZDOWE oraz SPOTKANIE pod hasłem „Książka przenika ciszę”

W okresie od lipca do października, w ramach wyjazdów studyjnych edukatorka Domu Oświatowego BŚ, **Ewa Kokot**, poprowadzi 1-dniowe warsztaty artystyczno-literackie dla dzieci i młodzieży u partnerów projektu w Polsce (**Biblioteka Miejska w Suwałkach, Ośrodek „Pogranicze – sztuk, kultur, narodów” w Sejnach**). Ich idea będzie oparta o pokaz wystawy online oraz wątki literackie przedstawione podczas prezentacji. Dzieci i młodzi ludzie na podstawie twórczości plastycznej będą potrafiły powiązać obraz wizualny z tekstem. Będzie on z jednej strony promował literackie aspekty dotyczące sztuki wizualnej z drugiej dobrane specjalnie wątki literatury akcentujące znaczenie obrazu. Natomiast w **Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK** odbędzie się prezentacja projektu (Ewa Kokot), połączona ze spotkaniem szkoleniowym dla bibliotekarzy, stwarzającym możliwość nawiązania nowych kontaktów i wzmocnienia sieci projektowej. Pragniemy, by idea projektu dała wsparcie innym placówkom w kraju i uruchomiła potencjał tego typu działań w instytucjach partnerskich. Informacje o zapisach u partnerów projektu.

Projekt realizowany jest przede wszystkim dla dzieci i młodzieży, również tych **o specjalnych potrzebach, w tym dla osób z niepełnosprawnością**. W przedsięwzięcie angażujemy młodzież i dorosłych zagrożonych wykluczeniem i o różnym stopniu sprawności – w warsztaty, akcje, wystawy, spotkania i działania twórcze. Od lat pracujemy z grupami młodzieży niepełnosprawnej skupiającej się wokół Pracowni Artystycznej w Śląskim Centrum Edukacji i Rehabilitacji „Arteria” oraz Domem Pomocy Społecznej w Orzeszu. Do współpracy zapraszamy również grupy dzieci i młodzieży ze szkół i klas integracyjnych na różnych stopniach edukacji (przedszkolna, szkolna i licealna). Dodatkowo w tegorocznej edycji realizujemy szczególne wsparcie dla wychowanków Zespołu Szkół nr 22 w Katowicach – dzieci i

młodzież z niedosłuchem wezmą udział w wybranych wydarzeniach, w ramach których zapewnimy **tłumaczenie na polski język migowy**.

WYDAWNICTWO POPROJEKTOWE

w formie specjalnych kart pod nazwą OTWARTE KARTY CISZY

Wykorzystując potencjał jednej z poprzednich edycji „Poła widzenia książki”, wróciliśmy do idei maszyny do losowania cytatów literackich. W formie przystępnej „gry”, chcemy zachęcić uczestników wydarzeń, ale i odbiorców stałych w instytucji oraz placówkach partnerskich, do bliższego zapoznania się z ideą projektu. Otwarte Karty Ciszy zawierają **cytaty literackie z twórczości Czesława Miłosza oraz wskazówki i inne elementy tekstowe lub graficzne zachęcające do kontemplacji i odnajdywania ciszy**. Ważnym elementem projektu zawartym we wszystkich realizowanych doświadczeniach są bowiem **swoiste „lekcje ciszy”**. Praktyki ciszy odnoszące się zarówno do literatury, jak i sztuki czy muzyki pomogą uczestnikom odnaleźć spokój. Kontrola ruchu, ruch medytacyjny i twórcza ekspresja, powiązane wzajemnie z uspokojeniem, są najlepszym sposobem do powstawania refleksji i relaksu. Każdy z nas staje się spokojniejszy i ma możliwość wglądu do swojego wnętrza. Otwarte Karty Ciszy służą też do pracy z podejmowanymi tematami edukacyjnymi, literackimi, artystycznymi dla grup, które nie mogą uczestniczyć w działaniach realnych. Przekazywane są również grupom do pracy własnej z nauczycielem lub rodzicem. W zabawę tę pragniemy włączyć też mieszkańców Katowic oraz miast na Śląsku (Ruda Śląska, Żory, Sosnowiec) i w Polsce (Słupsk, Sejny) poprzez partnerską dystrybucję kart. Karty zaprojektowane zostały przez artystkę Małgorzatę Jabłońską).

Osoby zainteresowane projektem „Poła widzenia książki – opowieści o ciszy” prosimy o kontakt:

Dom Oświatowy Biblioteki Śląskiej

ul. Francuska 12, 40-015 Katowice

tel.: [+48 32 25 54 321](tel:+48322554321)

e-mail: domoswiatowy@bs.katowice.pl

Projekt dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu Partnerstwo dla książki 2024.

**Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**
